

Muligheder for meningsfulde aktiviteter for mennesker med demens i en demensby

D. 19.2.2021 forsvarede Kamilla Kielsgaard sin ph.d., "Enhancing engagement in meaningful occupation in a dementia town. Development, implementation and evaluation of MOED - The meaningful occupational engagement intervention for people with dementia", på Klinisk Institut på Syddansk Universitet.

Mennesker med demens mangler muligheder for at engagere sig i meningsfulde aktiviteter. Dette kan føre til et tab af roller og identitet, som på sigt medfører betydelige sundhedsmæssige konsekvenser som nedsat helbred, trivsel og livskvalitet. Årsagerne til nedsat engagement i meningsfulde aktiviteter er komplekse og inkluderer både følgerne af demens og begrænsninger relateret til det omgivende samfund.

Der er i de senere år blevet øget fokus på, at forbedre livskvalitet og trivsel for mennesker med demens baseret på ideologier om at skabe demensvenlige samfund. I forlængelse heraf vedtog Svendborg Kommune i 2015 at etablere en demensby, hvor visionen var at give mennesker med demens mulighed for at leve et værdigt og meningsfuldt hverdagsliv. Ph.d. projektet blev etableret i samarbejde mellem Svendborg Kommune og UCL, for at understøtte realiseringen af visionen om en meningsfuld hverdag.

Det overordnede formål med projektet var at skabe viden om engagement i meningsfulde aktiviteter for mennesker med moderat til svær demens, og på den baggrund at udvikle, implementere og evaluere en evidensbaseret intervention med henblik på at forbedre mulighederne for at mennesker med demens kan engagere sig i meningsfulde aktiviteter i Svendborg demensby.

Projektet blev designet som et aktionsforskningsstudie med fokus på læring og forandring. Gennem et litteraturstudie fandt vi at begrebet meningsfuld aktivitet blev forskelligt defineret i litteraturen, hvilket indikerer, at forståelsen af meningsfuld aktivitet er varieret og kompleks. Der var sparsom litteratur, der belyser meningsfuld aktivitet fra perspektiver fra mennesker, der lever med moderat til svær demens. Desuden belyste litteraturen multiple elementer, der alle har betydning for tilrettelæggelse af meningsfuld aktivitet.

Vi udførte et etnografisk studie i demensbyen. Resultaterne herfra viste, hvordan mennesker med moderat til svær demens faktisk kunne engagere sig og skabe mening gennem dagligdagens aktiviteter. Dog var der en hårfin balance mellem at få mulighed for at engagere sig og fratages mulighed for engagement i aktivitet. Meningskabelse var en konstant proces, og oplevelsen af, hvilke aktiviteter der er meningsfulde er derfor ikke statisk. Desuden var meningskabelse ofte afhængig af samskabelse med andre, der støttede processen ved at trække på personens aktivitetsmæssige erfaringer og ressourcer.

På baggrund af den generede viden, blev interventionen MOED udviklet og implementeret over en længere periode i tæt samarbejde med Svendborg Kommune. Interventionen bestod af et overordnet aktivitetsprogram, hvor den enkelte kunne indgå i aktiviteter baseret på nuværende præferencer og funktionsevne. Desuden blev der etableret nye arbejdsgange, som giver personalet bedre mulighed for at identificere borgernes nuværende meningsfulde aktiviteter og matche deres præferencer med forskellige aktiviteter. Foruden blev de sociale, kulturelle og fysiske omgivelser i demensbyens fællesarealer tilpasset til at understøtte deltagelse i aktiviteter og til at udnytte faciliteterne i demensbyen. Evalueringen viste, at MOED havde potentiale til at forbedre mulighederne for engagement i meningsfuld aktivitet for mennesker med demens.

Samlet giver projektets resultater indsigt i, hvordan man kan øge trivsel, livskvalitet og sundhed hos mennesker med demens. Resultaterne præciserer de mange faktorer, der udgør forudsætninger for at muliggøre engagement i meningsfuld aktivitet. Én væsentlig forudsætning er at personalet bidsyder kompetencer til at identificere individets aktuelle præferencer for aktivitet, samt har specialiseret viden om at samskabe mening gennem aktivitet som er tilpasset til individet eller en gruppe af mennesker med demens gennem en avanceret personcentreret tilgang. Ligeledes forudsættes faglig ledelse, der kan understøtte en kultur, der fremmer en kultur, hvor mennesker med demens betragtes som ressourcefulde og inddrages i tilrettelæggelsen af hverdagsaktiviteter.